

Jaarplan 2020

1. Inleiding

Gouda draagt met trots de titel Fairtrade Gemeente Gouda. 'Fairtrade Gemeente Gouda' wordt gedragen door een actieve groep vrijwilligers (Stichtingsbestuur, kernteam en ad-hoc vrijwilligers), aangemoedigd door het bestuur van de gemeente Gouda (College B&W, gemeenteraad, contactambtenaar).

In 2019 is een start gemaakt met de uitvoering van het Verdiepingsplan 2019-2020. Er wordt steeds meer samengewerkt met andere initiatieven, waaronder de lokale winkeliersvereniging Groenendaalkwartier (1^e Fairtrade Straat van Nederland) en de buurgemeenten. De verbreding richting MVO en duurzaamheid is versterkt. We zijn trots op onze bijdrage aan de organisatie van de 'social hackaton' over afvalreductie en de Werkgroep Duurzaamheid Gouda. Er is succesvol samengewerkt met het speciaal onderwijs.

Tegelijkertijd past een reflectie op een iets magerder resultaat van de kernactiviteiten in 2019: het is niet gelukt om alle fairtrade deelnemers te bezoeken, om een groot bedrijf als nieuwe deelnemer te verwelkomen en de activiteiten in de fairtrade week in oktober/november bleven achter bij de plannen. De Wereldreis trok minder deelnemers dan in 2018 (gelukkig zijn de inschrijvingen voor 2020 weer beter). Wij hopen in 2020 weer meer aandacht te kunnen geven aan de kernactiviteiten. Alles staat en valt echter bij de inzet van vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers is stabiel, waardoor continuïteit geborgd lijkt. Dit is al heel mooi, maar wij streven naar uitbreiding en verjonging van de groep.

Eind 2020 bestaat de Fairtrade werkgroep 10 jaar, in 2021 heeft de Gemeente Gouda 10 jaar het predicaat Fairtrade Gemeente. Om een solide basis te leggen voor de toekomst zal de werkgroep haar plannen voor de toekomst na 2020 als een vijf jaren plan (2021 – 2025) presenteren.

In de volgende paragrafen zullen we ingaan op de plannen voor de kern activiteiten van Fairtrade Gemeente Gouda voor het jaar 2020.

2. Kernactiviteiten

a. Deelnemers en criteria voor verlenging van de titel

Deelnemers vormen de kern van Fairtrade Gouda. Ultimo 2019 telden we 87 'reguliere' **fairtrade deelnemers** en 26 **Eerlijk Winkelen** deelnemers, waarvan 14 in beide groepen, dus 99 in totaal over beide categorieën. Op de website: fairtradegemeentegouda.nl/organisaties zijn ze ook te vinden onder de kopjes:- waar te koop,-waar gebruikt en Eerlijk winkelen.

In het komende jaar 2020 zal de nadruk minder op het uitbreiden van het aantal deelnemers liggen, maar meer op een stuk verdieping - zoals aangekondigd in het verdieplingsplan door bezoeken af te leggen en hen zoveel mogelijk te betrekken bij activiteiten. Bijzondere aandacht zal hierbij besteed worden aan de supermarkten. Hiertoe zullen gesprekken gepland worden met filiaalhouders en managers. In het voorjaar bezoeken de kerngroep leden een aantal bedrijven, scholen en maatschappelijke organisaties, die het Fairtrade label dragen. Op deze wijze worden de contacten onderhouden en besproken of het FT assortiment uitgebreid kan worden.

De (bedrijven)deelnemers zijn nu vooral kleinere bedrijven, in 2020 willen we meer aandacht aan grotere bedrijven besteden door aan te haken bij MVO discussie. Hierbij kunnen we gebruik maken van de bedrijven folder. De huidige folder is echter (te) veel op winkels gericht. Onderzocht zal worden of we de groep bedrijven opsplitsen in: MKB, grote bedrijven en winkels met voor elke doelgroep een aparte folder. Hierbij zullen we aan haken bij de bestaande platforms: Gouda Onderneemt en het Duurzaamheidsplatform (DPG).

In 2019 zijn eerste verkenningen gedaan in de sportwereld naar mogelijke Fairtrade deelnemers. In 2020 zal dit opgevolgd worden.

Ook GOUDAsfalt en mogelijk verkenning van samenwerking met Museum Gouda en Groene Hart Ziekenhuis blijven op de agenda staan.

b. Wereld Fairtrade dag c.q. Fairtrade weken in mei en oktober/november

Naast de Wereldreizen die voor de fairtrade weken geprogrammeerd staan, zijn de volgende activiteiten in voorbereiding:

Goudse scholen met Horeca-opleidingen koken (H)eerlijk, verantwoord en Fairtrade!

Leerlingen van drie scholen - Het Segment, De Goudse Waarden en MBO Rijnland- zullen het tijdens de fairtrade week in mei tegen elkaar opnemen in een kookwedstrijd.

De opdracht is dat de deelnemers met fairtradeproducten een voor-, hoofd- en nagerecht koken uit een blackbox verstrekt door sponsors (EuroToques Nederland zou Bid-Food hiervoor kunnen benaderen), Eosta uit Waddinxveen, Sligro Gouda en de WereldWinkel Gouda. Sligro Gouda en de WereldWinkel zijn prima partners voor fairtrade producten. Eosta is leverancier van biologisch groente en fruit.

Het voortraject, zoals oefenen (contact met docenten), een werkbeschrijving en motivatie, is ook onderdeel van de jurering. Op de dag zelf zullen de leerlingen op school het 3-gangenmenu koken. Hopelijk kan dit op één van de scholen, zodat er ongeveer 100 personen op de wedstrijddag aanwezig kunnen zijn

Stichting Fairtrade Gouda zal voor een goede logistieke ondersteuning zorgen: voor de deelnemers, juryleden en belangstellenden. Stichting Fairtrade Gouda wordt bij het gehele juryproces ondersteund door **EuroToques Nederland (ETN)**, het platform en vereniging van restaurants met Ambachtelijk kokende koks.

Met deze wedstrijd zullen wij niet alleen aandacht schenken aan Fairtrade en duurzaamheid, maar willen wij ook de Horeca en Horeca-opleidingen in Gouda over het voetlicht brengen.

Koffie en thee proeverij

Koffie en thee zijn een beleving, en smaak is heel persoonlijk. Soms wordt de smaak van koffie of thee als argument gebruikt om niet over te stappen over fairtrade koffie. Het ligt in de bedoeling om een evenement te organiseren met koffie en thee proeverijen om deze fairtrade producten te promoten en om te laten zien dat er veel te kiezen valt uit de meer dan dertig beschikbare merken.

Gedacht wordt aan de locatie GOUDAsfalt. Er wordt contact opgenomen met Max Havelaar over het evenement en er zal samenwerking gezocht worden met lokale bedrijven en leveranciers

Regionaal symposium over Fairtrade

In samenwerking met de ons omringende fairtrade gemeenten zal in de najaars fairtrade week een regionaal symposium georganiseerd worden. Dit zal in paragraaf 6 worden toegelicht.

Naast het organiseren van bovengenoemde activiteiten wordt nog gedacht aan de volgende activiteiten:

1. filmprogramma met debat i.s.m. Filmhuis, met kortere films rond Fairtrade en aanverwante thema's op het gebied van duurzaamheid.
2. Activiteit in het Fairtrade kwartier (Groenendaal).

De uitvoering van deze additionele activiteiten zal echter afhangen van de beschikbare tijd en capaciteit binnen de groep. De prioriteit wordt gegeven aan het goed uitvoeren van een (beperkt) aantal impactvolle activiteiten en evenementen.

3. Educatieve activiteiten en Educatief Fonds

Stichting Fairtrade Gouda heeft in 2017 een schenking ontvangen van de inmiddels opgeheven Stichting Wereldwijd. Besloten is uit deze middelen een speciaal Educatief Fonds te vormen, om daarmee activiteiten op het gebied van onderwijs en educatie te financieren. Hiermee is financiering van onder meer de wereldreisprogramma's voor de komende jaren verzekerd.

Het basisonderwijs ontvangt elk jaar het programma voor zowel de cacaoreis tijdens de fairtrade week in het voorjaar (tweede week mei) als de wereldreis in het najaar. Voor de cacao reis in mei hebben zich reeds 8 (!) scholen aangemeld. In overleg met de bibliotheek zal hiervoor een plan van aanpak worden opgesteld (denk daarbij aan: de te bepalen inhoud en methoden, in te schakelen vrijwilligers, opzetten van rooster voor bezoeken van vier winkels).

In het najaar wordt weer de algemene wereldreis georganiseerd. Het doorgaan ervan en de precieze invulling ervan zal afhangen van het aantal inschrijvingen.

Van de fairtrade scholen wordt een extra inspanning verwacht. In gesprekken met de scholen zal aan de orde komen hoe eerlijke handel (fairtrade) tijdens de lessen aan de orde gesteld wordt. Er zal een handleiding komen, met ideeën en suggesties om fairtrade tijdens de lessen wereldoriëntatie aan de orde te behandelen, met verwijzing naar de lessen die hierover in de bibliotheek beschikbaar zijn en naar de nieuwsbrief van de Fairtrade Gemeente Gouda.

In 2019 is een eerste pilot gestart met de SBO school Park en Dijk. Deze pilot is succesvol verlopen. Het aanbod voor het speciaal onderwijs, nl. het lesgeven aan kinderen van het speciaal onderwijs, door deelnemers van de werkgroep zal daarom blijven bestaan. Scholen zullen hierover actief benaderd worden. In 2019 hebben we een fairtrade kwartet spel ontworpen, dit kan in 2020 aangeboden worden aan de scholen, op de basis van dit kwartet spel kan mogelijk ook een memory spel gemaakt worden.

Het benaderen van het Voortgezet Onderwijs blijft een moeilijke zaak. Fairtrade Gouda zal niet meer bijdragen aan het scholieren debat.

Om scholen te activeren en betrokken te houden zal een brief aangeboden worden met informatie en nuttige links over fairtrade, met het aanbod dat contact opgenomen kan worden met de werkgroep voor meer informatie en overleg. De brief zal beschikbaar gesteld worden aan docenten economie, aardrijkskunde en geschiedenis.

Ook het mee organiseren van een of meerdere “social hackatons” is een kans om scholen in het voortgezet onderwijs betrokken te houden (zie hieronder).

4. Duurzaamheid en MVO

Fairtrade Gouda zet haar activiteiten steeds meer in het licht van het brede en belangrijke thema duurzaamheid. In dat kader is de deelname aan het samenwerkingsverband rond duurzaamheid met o.a. het Humanistisch Verbond, de Raad van Kerken, NIVON en IVN een belangrijke stap.

Daarnaast blijft de invulling van duurzaamheid en ook MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) bij Fairtrade Gouda herkenbaar via het Eerlijk Winkelen-concept (met landelijke werking) Deze bijzondere winkels in Gouda zijn te vinden met een handzame app en een aparte website.

In 2019 heeft Fairtrade Gouda zeer actief bijgedragen aan de succesvolle social hackaton die rondom het thema “afval” georganiseerd werd in het kader van de Duurzaamheidsdag. 30 jongeren van diverse scholen hebben hier aan deelgenomen.

In 2020 zal gekeken worden of er bijgedragen kan worden aan het organiseren van “social hackatons” rondom een duurzaam en fairtrade thema, te denken valt hierbij aan duurzame en eerlijke kleding. Dit zullen we proberen te doen in nauwe samenwerking met de bovengenoemde Werkgroep Duurzaamheid en indien mogelijk Stichting Young & Fair en Duurzaamheids-Platform Gouda (DPG).

5. Verdiepingsplan

We hebben er in 2018 voor gekozen een **verdiepingsplan** (zie ook de landelijke uitleg daarover) te ontwikkelen voor de periode 2019/2020. In 2019 is begin gemaakt met het uitvoeren van dit plan.

De volgende thema's zijn in dit plan opgenomen:

1. Programma voor speciaal bijzonder onderwijs (zie ook educatief fonds), dit wordt voortgezet na een succesvolle pilot in 2019
2. Gesprekken met een aantal supermarkten in Gouda in het kader van de Oxfam Novib campagne "Behind the barcodes". Met Oxfam Novib zijn in 2019 een aantal gesprekken gevoerd, maar dit heeft nog niet geleid tot gesprekken met supermarkten. Oorzaak hiervan is het verschil in benadering van Oxfam Novib (actie gericht) en Fairtrade (dialoog gericht). Ook kijken we kritisch naar de gebruikte score methoden. Samen met de landelijke Fairtrade gemeente campagne worden de gesprekken met Oxfam Novib voortgezet over hoe de vertaalslag van hun landelijke campagne naar lokaal niveau gemaakt kan worden. De daarbij te hanteren actiemodellen zullen tegen het licht worden gehouden.
3. Verdere uitbouw van de activiteiten in en rond het Fairtradedkwartier/ 1^e Fairtradestraat van Nederland (Lange Groenendaal e.o.)
4. Als "overige" worden het ambassadeursnetwerk, de samenwerking met Goudse organisaties rond duurzaamheid – met een nieuw evenement – en de samenwerking met drie andere Ft gemeenten in het Groene Hart genoemd. Deze activiteiten zijn onderdeel geworden van het nu voorliggende jaarplan.

Aan het verdiepingsplan wordt een nieuw thema toegevoegd:

5. Met het VrijwilligersInformatiePunt en GoudvoorElkaar zal onderzocht worden hoe statushouders ondersteund kunnen worden bij het inburgeren in Gouda. Gedacht wordt hierbij aan het begeleiden en ondersteunen van enige statushouders bij hun activiteiten en plannen. Voorwaarde is dat deze plannen en activiteiten een raakvlak hebben met Fairtrade.

6. Samenwerking

Gemeente Gouda

Samenwerking met partners in de stad blijft een belangrijk aandachts- en actie punt. Daarbij richten we het oog ook al op de viering van het 750 jarig bestaan van Gouda in 2022: dan is Gouda (eind 2021) ook tien jaar Fairtrade gemeente! In de tweede helft van 2020 zullen hier verder ideeën worden ontwikkeld

1. Voortzetting van de goede samenwerking en afstemming, met financiële ondersteuning, ook voor het landelijk bureau van de Fairtrade Gemeenten campagne.
2. Contact met leden van de gemeenteraad, o.a. via ambassadeurs Christiaan Quik en Sophie Heesen.
3. Uitnodigen van de nieuwe burgemeester bij een van onze activiteiten (bijv Wereld Fairtrade Dag en het voorgenomen regionaal symposium).
4. Plaatsing nieuwe komborden.
5. Voortzetting van deelname aan Werkgroep Duurzaamheid Gouda en Duurzaamheidsplatform Gouda (DPG).
6. Gouda's zusterstad Solingen is ook fairtrade gemeente. Via de gemeentelijke banden willen we werken aan een uitwisseling en versterking van fairtrade activiteiten in beide steden.

Regionale samenwerking

Met de kern teams uit de vier omringende gemeenten – Waddinxveen, Krimpenerwaard, Zuidplas en Bodegraven-Reeuwijk – is een goed samenwerkingsband ontstaan. Er is een gezamenlijk plan van aanpak geformuleerd dat als doel heeft het motiveren van de leden en het verbeteren van het werk van de kernteams.

Onderdelen van dit plan van aanpak zijn:

1. Kennisuitwisseling en debat over het begrip Fairtrade in haar samenhang met de Sustainable Development Goals en Duurzaamheid.
2. Nieuwe strategieën ontwikkelen om lokaal het bewustzijn te vergroten bij consumenten, bedrijven en de gemeente over nut en noodzaak van Fairtrade.
3. Het versterken van de organisatie door een breder draagvlak van de kernteams Fairtrade in de regio Midden-Holland.

De 5 kernteams hebben gezamenlijk besloten tot een tweetraps raket. In april 2020 wordt een bijeenkomst georganiseerd specifiek gericht op de kennisvermeerdering en scholing van de leden van de kerngroepen

In oktober zal dan een regionaal symposium georganiseerd worden, primair bedoeld voor:

- de leden van deze lokale kernteams (besturen, werkgroepen en projectgroepen)
- relaties bij de gemeenten: wethouder + betrokken ambtenaar
- deelnemende bedrijven en maatschappelijke organisaties
- ambassadeurs

Tevens worden uitgenodigd:

- gemeenteraden
- ondernemersverenigingen
- geïnteresseerde burgers (via lokale media)

Uiteraard is het symposium tevens open voor alle geïnteresseerden.

Geschat aantal deelnemers: 40 – 60 personen

7. Communicatie en media aandacht

De communicatiegroep zal in het komende jaar meer aandacht geven aan jongeren, gebruik makend van communicatiemiddelen die jongeren meer aanspreken. Wij gebruiken al facebook en twitter al enkele jaren actief, maar er valt te denken aan uitbreiding met instagram. De jongeren in het kernteam zijn daar al mee bezig.

Via het onderwijs leggen we de basis voor aandacht van jongeren voor Fairtrade. Bij het basisonderwijs gebeurt dit via de twee Wereldreizen die we organiseren: in het voorjaar de cacaoreis in samenwerking met de Chocoladefabriek en in het najaar de Wereldreis langs fairtrade deelnemers in Lange Groenendaal en omgeving.

Bij het middelbaar onderwijs proberen we betere ingangen te creëren voor Fairtrade. Dit zal deels gebeuren door het inzetten van 'oude' communicatiemiddelen: presentaties op de scholen en het uitdelen van flyers. Maar ook hierbij geldt dat de jeugd informatie op andere manieren tot zich neemt. Daarbij moeten we aansluiten op de interesse van jongeren, zoals kleding en schoenen.

De communicatiegroep acht het van belang dat we onze informatie ook blijven verspreiden via de logopagina in de Goudse Post en Indebuurt. Vrije publiciteit via Marianka Peters (GP) is niet gegarandeerd maar biedt wel meer kansen. Persberichten blijven uitgaan naar GP, deGouda en AD, alsmede via persberichten naar alle andere Goudse media.

De samenwerking met de Persgroep en de Goudse Post verloopt naar tevredenheid. Er wordt een nieuwe overeenkomst gesloten met de Persgroep, waarbij ervan wordt uitgegaan dat alle logodeelnemers kunnen worden meegenomen en nog enkele nieuwe kunnen worden geworven. Er zijn nu 18 betalende deelnemers (winkeliers en bedrijven) waarvan het logo op de logopagina in de Goudse Post verschijnt. Wij verzorgen tekst en foto's op deze pagina. Het ritme blijft één hele pagina per twee maanden (dus 6 maal per jaar), als minimum. Daar voegen we uit onze begroting een of twee maal per jaar een "spread" (dubbele pagina) aan toe. Bij een verdere toename van deelnemers zal er een extra (dubbele) pagina aan toegevoegd worden.

De website <https://www.fairtradegemeentegouda.nl/> wordt uiteraard voortgezet en actueel gehouden, samen met de daaraan gekoppelde nieuwsbrief. Het huidige actieve beleid m.b.t. social media (Facebook, Twitter) wordt voortgezet en aangevuld met Instagram. Via Radio en TV Gouwestad zal actieve promotie gezocht worden: streven is enkele malen per jaar in de uitzendingen te staan. Aandacht voor activiteiten zal vergroot worden door in te haken bij (andere) digitale agenda's in Gouda, zoals Gouda Bruist.

De communicatiegroep is van plan om volgend jaar aandacht te besteden aan het Multatuli jaar, waarin wordt herdacht dat Eduard Douwes Dekker 200 jaar geleden is geboren. Hij is de auteur van de Max Havelaar onder welke vlag Fairtrade opereert. De communicatiegroep wil een Goudse versie maken van de film die Fairtrade Waddinxveen heeft gemaakt van het toneelstuk dat toneelgroep Maskerade in mei 2019 heeft opgevoerd bij de officiële start van de Eerste Fairtradedestraat van Nederland.

8. Vrijwilligers kernteam en Stichting

Kernteam en Stichting Fairtrade Gouda kunnen nog steeds bogen op een fraai aantal vrijwilligers: het 'vaste team' telt plusminus 14 actieve deelnemers, en daaromheen rekenen we nog op een 6-tal vrijwilligers die beschikbaar zijn voor meer incidentele activiteiten (zoals de Wereldreis, contacten met supermarkten, evenementen etc.).

De reguliere wervingskanalen (vrijwilligers markt, vacatures op [Goudvoorelkaar](#) en [www.indebuurt.nl](#)) hebben echter weinig nieuwe vrijwilligers opgeleverd.

Er is een groep (oud-) vrijwilligers die beschikbaar is op oproepbasis voor concrete activiteiten (bijv. Wereldreis, supermarkt-tellingen). In 2020 zullen we proberen deze groep waar mogelijk en nodig te reactiveren (bijv. : voor het organiseren van een koffie event/ -proeverij).

Om continuïteit van de activiteiten van het fairtrade kernteam team te kunnen garanderen, zal ook de zoektocht naar nieuwe vrijwilligers geïntensiveerd worden.

Het merendeel van de vrijwilligers is nu 60 plus. Om de continuïteit te garanderen wordt gestreefd naar een betere leeftijdsopbouw van de vrijwilligers. Grosso modo onderscheiden we drie leeftijdsgroepen:

- jongeren tot 29 jaar
- midden groep 30 tot 60 jaar
- 60 jaar en ouder.

Elke groep heeft zijn specifieke kenmerken, mogelijkheden, behoeften en motivatie om actief te zijn.

Kernpunten van de strategie om nieuwe vrijwilligers te werven zijn:

- Aansluiten bij de interesses van de groep, bijv. jongeren door aan te sluiten bij mode, duurzaamheid en klimaat; middengroep: onderwijs, zorg en streekproducten
- Het betrekken bij het organiseren van concrete activiteiten op ad hoc basis, bijv. koffie evenement, wereldreis, organiseren van een fair en duurzaam mode evenement.
- Het stimuleren, begeleiden en creëren van kleine groepjes die activiteiten organiseren die passen bij een fair en duurzaam Gouda (zonder deel te hoeven nemen aan het vergadercircuit)
- Het gebruik maken van (nieuwe) social media en methoden zoals de 2019 voor het eerst georganiseerde Hackaton. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat deze methoden effectiever worden als ze gedragen worden door een onderliggend idee en strategie.
- Het inzetten van persoonlijke relaties en netwerken om nieuwe vrijwilligers te werven.

Het werven van nieuwe vrijwilligers zal een proces van de lange adem zijn, dat niet in 2020 afgerond zal zijn. We hopen dat het bijdraagt tot vernieuwing van het team zodat ook in de nabije en verdere toekomst gewerkt wordt aan het doorgeven van een fair en duurzaam Gouda.

*****